Vasárnap, január 15. 1893. Egyes szám ára 5 kr. XIV. évfolyam 5-ik szám.

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Egyes lappéldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók.

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel. Előfizetési ár: negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában, hová a kéziratok cimzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint ít fel.

Okulás kedviért.

Nemcsak itthon, Szentesen, de — mint ezt hozzánk érkező számos levélből látjuk — megyeszerte feltünést kelt a közönség körében az a nemtelen, mondhatni piszkos hajsza, amely az utóbbi időben a »Szentesi Lap«ban Fekete Márton társulati főigazgató ellen állandóan folyik.

És ez a feltünés, ahogy mi kivesszük, kinos. Az emberek gondolkozóba esnek, olyanok is, akikről ezt eddig nem tapasztaltuk. És gondolatuk, mely leveleikből elénk tárul, körülbelül egy: hogyan van, hogy Fekete Márton a »Szentesi Lapra« nézve mindaddig vármegyénk egyik »legkimagaslóbb alakja« »legtisztább és legegyenesebb jellemű férfia« volt mindenkoron, amig Sima Ferencz ki nem cseppent a szakaszigazgatóságból? — És miért, hogy azóta ugyanaz a Fekete Márton a vármegye egyik »gonosz szellemévé«, »raffinirozott, cselszövő emberré« lett felavatva, olyanná, aki »Stammernek, Zsilinszkynek cinkosa« — Csató Zsigmondnak pedig »rosszra sugalmazó gonosz lelke« volna?

Fekete Márton változott, vagy Sima Ferencz? Vagy hogy talán mind a kettő? — Ez a kérdések kérdése.

Mert azt, hogy most a »Szentesi Lap« a Pintér Gyula felelős szerkesztése alatt jelen meg és hogy ez idézné fel a lap mai nézeteltérését Fekete Márton iránt a multban volt nézetével szemben: olyan együgyü nincsen, aki ezt elhigyje. Mindenki nagyon jól tudván: miszerint a Pintér Gyula neve csak a féle hamis cégér, amely alatt voltaképen ma is a Sima Ferencz, a fő-szerkesztő szennyes árúját szolgáltatják ki a közönségnek.

A magunk részéről, amikor, mint a »Szentesi Lap« f. évi 5-ik számában is, azt látjuk, hogy a főszerkesztő a Fekete Márton ellen inditott nemtelen hajszában a felelős szerkesztője hátával födözi magát, önkéntelen elgondoljuk: ugyan miért hát egy lapnál a főszerkesztő, ha annak erkölcsi irányára semmi befolyást nem gyakorol? Miért: ha nem képes a saját lapjában megjelenő alacsony és valótlan vádak ellen megvédelmezni azt, akiről felelős szerkesztő korában mindenkor mint közéletünk egyik legpuritánabb, legtisztább jelleméről emlékezett meg?

A kérdésre meg is felelünk. Hiszen éppen azért kellett elhozni Pintér Gyulát Szentesre, a »Szentesi Lap«hoz felelős szerkesztőnek, azért kellett a volt kovácsházai jegyzőt itt erkölcsbirónak megtenni, mert az ő cége alatt látszott legkényelmesebbnek azt a hajszát megindítani a társulati főigazgató ellen, amely a Sima Ferencz volt szakaszigazgató cége alatt kirivó feltünés nélkül megindítható nem volna, bár attól a pillanattól elhatározott dolog volt, amikor Sima megszünt szakaszigazgató lenni.

És ebben a feleletben megfeleltünk egyúttal a kérdések kérdésére is, hogy vajon Fekete Márton változott e hát, vagy Sima Ferenc ilyen feltünő rövid időközben, vagy talán mind a kettő?

Nem változott bizony az egyik sem és hogy ezt is bebizonyitsuk: visszanyúlunk kissé a multba, hogy annak egyik-másik eseményét frissitsük fel a közönség emlékében, — úgy okulás kedviért.

Nem a legközelebb multban keressük a bizonyitékot. Mert — mikor a mult év végén a közönség és a »Szentesi Lap« elé tártuk e

TÁRCA.

Szép szemedbe . . .

Szép szemedbe a mióta belenéztem,
Se nappalom, se éjjelem nincsen nékem,
El-elfogja a szivemet a búbánat . . .
Tudja isten! miért epedek úgy utánad.

Ha elmereng tekintetem a nagy égen,
Angyal-arcod ott látom egy csillagképben.
Úgy megragyog, úgy elbűvöl tündöklése
. . . Épen mintha szemed tüzét látnám benne.

Egy kis csillag van mellette . . . olyan halvány,
Mintha bánat tükröződnék vissza arcán;
Soká nézem . . . s egyszer csak úgy rémlik nékem:
Az a kalvány, az ott az én csillaghképem.

Tasnady Imre.

Siriusz: »Katus« cimű költeményének birálatos magyarázata.*)

Ismerve a még fiatal, kezdő poéták könnyen hevülő ingerlékenységét s költői névre büszke önhittségüket, megvallom, kissé félve nyúlok a tollhoz, tartva attól, hogy valamelyes megjegyzésem által egy költői lélek neheztelését vonom ártatlan fejemre; másrészt azonban buzdit a tudat, hogy a miket elmondandó leszek, csak a puszta igazság: igazságért neheztelni pedig legalább is nem illő dolog.

Általánosan tapasztalt tény, hogy az ujabb kor úgy termi a költőket s a költeményeket, mint eső után a föld a gombát. Természetesen aztán ezen ujabbkori költemények között is — épen mint a gombák között, — annyi az élvezhetetlen, az eldobni való, hogy keresni kell a sok rossz között a jót.

Szabad legyen már itt elárulnom, hogy a költemény, melyet bonckés alá venni tettem feladatommá, nem tartozik az élvezhetlenül eldobandók sorába.

Siriusz — mint ez a mai poétáknak már szinte divatos szokása — a szerelmet, ezen legáltalánosabb s épen ezért a legérthetőbb érzelmet zengi. Kezdi azon, hogy összehasonlitást tesz az álom és az ébrenlét között, de nem kivánja az álmot, hanem ébren lenni óhajt azért, hogy kedvesét átölelhesse, szerető szivére szorithassa. Majd a mennyországgal szemben a földi boldogságot kedvesében véli feltaláltnak, s nem kiván más földi jót, mint hogy Katussa örökre az övé legyen. Ez a tárgya röviden a költeménynek. Igazán, kevés szóval alig lehetne szebben, megkapóbban rajzolni azt a nagy szerelmet, melyet keblében kedvese iránt érez; különben a vers-mérték megválasztása is igen nagy előnyére válik a költőnek, mert a szabályosan luktető, rövid rithmikus sorok már magukban véve is olyan kedves, kellemes benyomással vannak az olvasóra, a mit hosszabb sorok sokkal nehezebben érhetnének el.

A magyar népdal gördületével, mondhatnám rimrendszerével is találkozunk az egyes vers-szakokban. Az ismeretes nyolctagú sor, melyet ősinek lehetne mondani, a magyar költészet leggyakoribb alakja, s itt

*) A birálat tárgyát képező költemény lapunkban jelent meg és bár magát a birálgatást kissé korainak találjuk, helyet adunk annak a tehetséges ifjú buzditására.

tisztes ujságnak (?) Fekete Márton iránt, még a tápéi választáskor, majd meg ma táplált és nyilvánitott, homlokegyenest ellenkező két nézetét, azzal vágta ki magát, hogy a tápéi választás alkalmából nyilvánitott nézet nem a szerkesztőségé, hanem Nyári László privátnézete volt. És ez a derék úr nem is késett — a távolból egyet rugva volt hivatalfőnökén — a tisztes ujság (?) ezen állitását hitelesen bizonyitani.

A távolabb multba kell hát visszanyúlnunk a bizonyitékainkért — a magunk eseteihez.

Három izben volt hirlapi szóváltásunk Fekete Márton társulati főigazgatóval: amikor a kormánybiztosi számadásoknak állitólag a társulat közgyűlésén történt viharos tárgyalásának addig meg nem cáfolt hirét a »Pesti Hirlap«-ból átvettük; — amikor a Döme-féle fegyelmi ügyek tárgyalása során a közigazgatási bizottságban Balogh Jánost, érzelmi politikával, a vagyoni felelősség alól kimenteni igyekezett és végül — éppen a Sima Ferenc által fentartott hirdetési iroda piszkos ügyeinek leleplezésekor, mely alkalommal a főigazgató, mondhatni a testével födözte a Sima-féle üzelmeket és visszaéléseket.

Nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy egy alkalommal sem kerestük a disputát Fekete Mártonnal; igaz: nem is tértünk ki előle, ahogy erre provokálva lettünk.

Mert az első esetben is ő szolgáltatott rá okot azzal, ahogy az általunk a fővárosi napi sajtóból átvett hirt cáfolgatva a »Szentesi Lap«-ban, e cáfolatába — úgy mellesleg — személyünket is belevonta, a nevezett tisztes ujság (?) nagy örömére, mely nem késett, ellenünk a Fekete Márton által irottakból fegyvert kovácsolni.

A második esetben ugyanilyen kényszerhelyzetben voltunk. Mert akkor, amikor mi — kötelességszerűen, és nyugodt lélelekkel elmondhatjuk, teljes tárgyilagossággal biráltuk a közig. bizottság és ebben Fekete Márton állásfoglalását, Balogh János érdekéből, a Döme-féle fegyelmi ügyek tárgyalásakor; — a főigazgató úr ebben végtelen nagy személyes sérelmet vélt látni és ilyen felfogással is rontott nekünk, ismét a — »Szentesi Lap«-ban, annak nagy örömére.

Végül, a harmadik esetben — éppen Nyáry László furfangjai folytán, úgy a főigazgató valamint lapunk szerkesztősége is a legkényesebb kényszerhelyzetbe sodortatott; — bár elmondhatjuk, hogy a tisztesség határát sem akkor sem egyébkor soha túl nem léptük, a mi különben nem érdem, csupán hirlapirói kötelesség és önbecsérzet.

Hogy mindez esetekben a társulati főigazgató milyen fokú nehezteléséit és haragját vontuk magunkra: nem tartozik e fejezethez.

Meg kellett birkóznunk e haraggal és az idő meghozta a kölcsönös beismerést, jobb belátást.

De mindenesetre tanulságos, hogy ez esetekből kifolyólag mint irt a »Szentesi Lap« a ma általa meghurcolni tervezett Fekete Mártonról és ezeket a hiperlojálitásukban émelygősen édes nyilatkozatokat lesz most alkalomszerű, okulás kedviért — egy kissé megeleveniteni.

Az első esetben, a lapja 1889. évi 122-ik számában igy ir ⊙, tehát maga Sima Ferenc, »Csendet kérünk a viharban« czimű vezércikkében:

»Egy pár nyugodt percet kérünk azon viharban, melyet a »Budapesti Ujság« csinált Horváth Gyula kormánybiztos 10 milliós számadása felett, s melynek a »Szentes és Vidéke« által is szárnyra vett hullámait lapunk 119-ik számában, Fekete Márton társulati főigazgató, az igazság és az ármentesitő társulat közjava érdekében minden irányban megelégedéssel fogadott, *nyilt* és *férfias* csapásokkal vert vissza medrébe . . . . stb.«

Ekkor hát Fekete Márton fellépése, mert a Sima szájaize szerint és ellenünk esett, *nyilt* és *férfias* volt, menten minden raffinéria, fifika és alakoskodástól.

A Döme-féle fegyelmi ügyekből kifolyóan a Fekete Márton felmagasztalása a »Szentesi Lap«-ban sokkalta erőteljesebb.

A nevezett lap 1890. évi 118-ik számának »A vármegye lelkiismerete« czimű cikkében ⊙, tehát ismét *Sima* Ferencz maga igy ir:

»A »Szentes és Vidéke« szemérmetlenséggel gyaláz, vádol mindenkit, hogy istenithesse a vármegye roskadozó bálványait . . . . e lap, mint Fekete Márton úr felszólalásából megitélhetjük, — nem kevesebbet merészel, mint Fekete Mártont úgy állitani a közönség elé, mint a korrupció védőjét. S miért lett Fekete Mártonnak *az egész vármegye által osztatlanul tisztelt és becsült* egyénisége a korrupció védőjének bélyegezve? Mert szavát Balogh János védelmére emelte fel . . . . kiemeljük, hogy Fekete Mártonalegbrutálisabb meghurcoltatásnak lett kitéve a »Szentes és Vidéke« által . . . Fekete Márton *közéleti szereplésének egész erkölcsi sulyával* utasitá vissza ezt a *becsteleu* vádat. (amelyet lapunk — a Sima Ferenc cikkének további folytatásaként — azért hangoztatott, mert Fekete Márton nem akar a megyei boszszúpolitika vak eszköze lenni. Amely kijelentés után cikkét igy fejezi be) . . . . szeretnénk tudni, mi czimen meri ezt követelni a »Szentes és Vidéke« egy *Fekete Márton* és egy Kiss Zsigmondtól? Hát nem állianak ezek az emberek, úgy képesség mint *különösen erkölcsi tekintetben* messze magasan Stammer alispán és az ő titkos környezete fölött?«

Ismételjük, hogy Fekete Mártonról akkor *maga Sima* Ferenc és

---

csak annyiban van eltérés, hogy a 3. és 6. sorok egy taggal rövidülnek. A 6. sorból álló szakokat a rimek összecsengése olyan lággyá, szépen folyó édességűvé teszi, hogy ez magában véve is kedvességet kölcsönöz az egész költeménynek.

A sorok — mint már emlitettem — kétfélék: nyolc és hét tagúak; a nyolc tagúak 2—2 ütemet alkotnak, ilyenek az 1., 2., 4., 5., sorok, ezeknek képlete: 4—4; a héttagúak — milyenek a 3. és 6. sorok — szintén 2—2 ütemet alkotnak, azonban 4—3 képletűek. A sormetszet mindenütt az első 4-es ütem után van.

A rimelés némileg eltér a tulajdonképeni tősgyökeres magyar rimeléstől, mert e szerint a soroknak párosan kellene rimelniök, vagyis az elsőnek a másodikkal, a harmadiknak a negyedikkel, az ötödiknek a hatodikkal, ettől a rimeléstől azonban népdalköltőink is gyakran eltérnek, a mint ezt úgy Petőfinél, mint Tóth Kálmánnál is tapasztaljuk. Rimel ugyanis az első sor a másodikkal, a negyedik az ötödikkel és a harmadik a hatodikkal. E szerint a rimképletet igy fejezhetjük ki: aacbbc.

Lássuk most külön-külön az egyes strófákat:

Ébrenlét szebb, mint az álom,
Én az álmot nem kivánom;
Mert az álom tünde kép . . .
Mámorit, — de alig csillan,
Már elröppen, messze illan
Ingerkedő villiként.

Tehát a költő azért nem vágyik mámoritó álomkép után, mert az csak ingerkedő játékot űz az emberrel, hanem igenis óhajt ébren lenni, mert:

Óh! mi más az: ébren lenni
S ébren téged átölelni —
. . . Tüzes csókot csók tetéz . . .
Hogyha a sziv sziven dobban,
S a szenvedély lángja lobban,
Szem a szembe hogyha néz.

Azt mondja egyik kiváló esztétikusunk, Névy László: »A költő szive élő forrás, melynek a képzelem virágai üdeségöket köszönik; a valódi költő azért marad örökké az emberiség jóltevője, mert keble örök szerelemtől dobog.»

Valóban, itt is a képzelemnek azon virágai, melyekkel a költő az ébrenlét gyönyöreit rajzolja, az ő szerető szivéből, mint élő forrásból fakadnak. S éppen mert az ő szive a szerelem melegétől van áthatva, úgy festi az ébrenlétet, mintha az mindenki számára egyenlően boldogságot teremne.

Szerelemtől áthatva folytatja tovább:

Nem kivánok fényes álmot,
Nem vágyom a mennyországot
Mig ölelhet két karom . . . .
Kicsi nekem a nagy éden;
Más boldogság nem kell nékem
Csak te, édes angyalom!

Kifejti ebben egyénisége legfőbb óhaját, mondhatni élete végcélját, mely nem más, mint hogy kedvesét az övének mondhassa, mert saját szavai szerint ez a ránézve lehető legnagyobb boldogság.

Ha nyughatom lágy öledben,
Minden földi messze lebben,
Ima fakad ajkamon:
A nagy istent áldom érted,
Aki téged enyémmé tett,
Tündöklő szép csillagom!

A költő érzése által az élvező szivének húrjai is lassankint harmónikus rezgésbe hozatnak; megmutatja, hogy a boldogság nemcsak a képzeletben van meg, hanem a való-

nem Nyáry László nyilatkozott igy. Nyilatkozott pedig hazug alapon, mert mi sem akkor sem egyébkor nem bélyegeztük meg a korrupció vádjával Fekete Mártont, sem brutálisan meg nem hurcoltuk, sem bemocskolni jellemét nem igyekeztünk; hanem kizárólag azt hangsulyoztuk, hogy: a közigazgatás tisztaságát követelni és az igazságszolgáltatás menete elé barátságból, rokonszenv vagy kiméletesség által vezetve akadályt görditeni — képtelenül ellentétes két dolog és hogy a Fekete Márton által akkor felállitott közéleti tantételben: mely szerint a magasabb állású tisztviselő ellen fegyelmi vizsgálatot elrendelni, sokkalta inkább meggondolandó, mint az alantasabb ellen, — jó adag közéleti erkölcstelenség van.

Ezt mondtuk akkor, ugyanezt mondanánk ma hasonló viszonyok közt. De ezzel még nincsen Fekete Márton egyéniségére a korrupció vádjának bélyege sütve, sem jelleme meghurcolva vagy mocskolva; hanem egyszerűen konstatálva az, hogy ellenkezésbe jött az adott esetben a közigazgatásnak általa is jogosan követelt tisztaságával; ellenkezésbe jött azért, mert a baráti jóindulat sokkal inkább befolyásolta, mint ez a közügyek intézésében megengedhető és — — mint ember, igenis hibázott a tantétel felállitásában, melyre szintén baráti jóindulata sarkalta.

Akkor is igy fogtuk fel a kérdést, ma sincs okunk: e nézetünkön változtatni, de ennek szüksége sem forog fenn.

Nem bálványozva senkit, nem gyalázva a föld poráig senkit: nem jutunk olyan kellemetlen helyzetbe, mint ime a tisztes (?) »Szentesi Lap« főszerkesztője, hogy egy napról a másra, oltárra emelt bálványainkat a föld szennyébe kényszerüljünk legázolni, vagy a meggyalázottakat szépen kimosdatva isteniteni.

1890. okt. 5-én ezek szerint Sima Ferenc Fekete Mártont az egész vármegye által *osztatlanul tisztelt és becsült* egyénnek mondja, aki *erkölcsileg* jóval fölötte áll mindeneken. Sőt ugyanazon év okt. 7-iki számában Sima Ferenc *személyesen* folytatja a felmagasztalását. Persze, — mert hogy Fekete Márton akkor is az ő kedvére cselekedett. Hiszen Balogh Jánost védelmezte.

Legtanulságosabb azonban a 3-ik eset, amikor Sima Ferenc lapjának a titkos hirdetési irodájáról rántottuk le a leplet és amikor Fekete Márton a szó szoros értelmében a saját erkölcsi sulyával igyekezett mentegetni a Sima-Nyári-Török-szövetkezet csinytevéseit.

Sajnáljuk, hogy a születési gyengeségben elsenyvedett »Bugattyú« lappéldányait nem őriztük meg az utókornak, mert ebben a 3-ik esetben, miután az ügy közvetetlenül Simát és a lapját érdekelte, ott cselekedték meg a Fekete Márton dicsőitését; természetesen ugyanabban az émelygős modorban, ahogy az az anyalapban történni szokott.

És hány esetet tudnánk még felhozni a mult évről vagy korábbról: a legutóbbi szentesi polgármester-választás vagy a megyei alispánválasztás eseteit is, amikor Fekete Márton mindég »közéletünk egyik kimagasló, legtisztább, legférfiasabb, legnyiltabb és legerkölcsösebb alakjaként« lett a »Szentesi Lap« által bemutatva, aki az egész közönség osztatlan tiszteletét birja.

Mindezt a dicshimnust pedig nem Nyári László, hanem Sima Ferenc zengedezte. És valljuk meg: erre nagy oka is volt, ezzel tartozott is, mert tényleg a Fekete Márton erkölcsi ereje tartotta őt fenn a társulati szakaszigazgatóságban évek sora óta, miután a derék úr iránt a társulati érdekeltség kebelében rég megingott a bizalom.

Visszatérhetünk hát a kiinduló ponthoz. Tény, hogy — amig szakaszigazgató volt, Sima Ferenc Fekete Márton minden cselekedetét, egész közéleti szereplését, társulatban és megyén vagy városan egyre agybafőbe dicsérte; tény, hogy a mióta megszünt szakaszigazgató lenni, ugyanaz a Sima Ferenc, a Pintér Gyula cége alatt, ugyanazt a Fekete Mártont gyalázni iparkodik ahol csak teheti; de nem kevésbé tény az is, hogy mindazonáltal e rövid idő alatt sem Fekete Márton sem Sima Ferenc egyénileg vagy jellemileg mitsem változtak.

Mi magyarázza hát meg a főigazgató ellen intézett durva támadásokat?

Az, hogy Fekete Márton erkölcsi sulya ma már semmi hasznára sem lehet Sima Ferencnek. Az, hogy Sima Ferenc semmit sem változott. Ma is nemtelen bosszú vezeti tetteiben, mint korábban és ez az érzés nem tudja elfelejteni Fekete Mártonnak, hogy az alispán-választás állitólagos paktumát meghazudtolta. Ma is csak az adja meg *Sima* lapjának a létjogot, csak azzal tudja az érdeklődést önmaga és lapja iránt a saját táborában is ébren tartani, ha erkölcsileg és társadalmilag is ő fölötte álló egyéneket mardos, hecceket, skandalumokat rendez.

Ugyde, Zsilinszky eltávozott, Stammer nyugalomba ment, az uj alispán nemad heccekhez elég anyagot, az új főispánnal meg még csinján kell bánni, mert az iránt Sima Ferenc még várandós.

Hiszen majd rákerül a sor arra is, csak ne gondolkozzék a Sima eszével és ne táncoljan a Sima fütytyére.

Addig pedig jó Fekete Márton a hecc-rendezésre, azt kell pellengérezni, ütni, gyanusitani; arra kell agyarkodni minden számban. Ki van hát adva a főszerkesztő által a jelszó: »Hajsza Fekete Márton ellen, azt kell most *lejárni!*« És a hűséges cégér, Pintér Gyula, hogy ne fogadná a gazdája parancsát hűségesen. — Hiszen azért hozták el felelős szerkesztőnek, hogy sok minden köpönyegéül, cégéreül szolgáljon.

Igy esik, hogy Fekete Márton, aki pedig szintén nem változott semmiben, aki ma is ember, emberi gyengékkel, de — ezt akárki nyiltan, szolgai alázkodás nélkül mondhatja — emberi erényekkel is telve, akinek egyik nagy bűne az, hogy erköl-

---

ságban, a földi létben is uralkodik, mert hiszen ha kedvesét övének mondhatja, elérte a képzelheiő legnagyobb boldogságot, de elérte egyszersmint a képzelhető legnagyobb földi jót is, a mint ezt az utolsó szakban meg is mondja:

Nem ingerel dicsvágy, babér,
Nem rajongok drága kincsér'
Melyért milljók bomlanak —
Egy kincs: Katus szivvilága
Több nekem, mint miriárdja
Az aether világinak.

Elmodva igy szerelmes szivének leghőbb vágyát, leghőbb óhaját, leteszi a lantot.

Azt mondják, hogy a szerelem minden embert életében legalább egyszer költővé tesz. Megengedem, hogy foglal magában ezen mondás néminemű igazságot, de hogy Siriusznak jelen költeménye nem ilyen egyszerre költővé vált lélek szüleménye, viszont határozottan állitom, mert hiszen ha valaki ezen költeményt átolvassa a mellett, hogy megtalalja benne az érzelem, a kedély azon átható melegét, melyet a szerelem éltető heve kölcsönöz a költőnek, lehetetlen észre nem vennie azon gyakorlatot, azon költői tevékenységekben szerzett járatosságot, mely a költői formák alkalmazásával, a rimek, a rithmus megválasztásával, határozottan poétikus kedélyre s kézre vall.

Igaz másrészről az is, hogy azon forma, melyben a jelen költemény meg van irva, nem épen nehéz, sőt mondhatni a legkönnyebb, a legegyszerűbb, úgyannyira, hogy jelentékenyebb költői erő nélkül is harmonikusan csendül s legalább a fület érinti kellemesen: azonban épen ezen könnyűségben, egyszerűségben rejlik a veszély arra nézve, hogy az ilyen formában alkotott vers, költői erő nélkül könnyen prózaivá sülyed.

S éppen mert Siriusz ezen fenyegető veszély dacára is legkevésbé sem válik prózaivá, hanem fennszárnyal az igazi költői kedély azon magas nivóján, amely élvezetet, lelki gyönyört nyujtani egyedül képes: habozás nélkül kimondhatom, hogy jelen költeménye igenis számottevő alkotás a költészet eléggé tágas ugyan, mégis kevesek által megközelithető mezején.

Tasnády Imre.

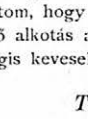

csi erejével Sima Ferencet a felszinen tartotta a társulatnál és ezzel nagyranövekedésénél segitette, — igy esik, mondjuk, hogy ez a Fekete Márton ma Stammer helyére a vármegye gonosz szellemévé, cselszövő, sötétlelkü férfiuvá, *lapunk kitartójává* lett előléptetve a »Szentesi Lap« által.

Hogy igy esett csakugyan: az elmondottak után nem szorul bizonyitásra.

Okuljon az elmondottakon a nagyközönség, de — Fekete Márton is.

A Döme-ügy. Nagy, öregbetűs cikkben ujságolja el a »Szentesi Lap« f. évi 6-ik számában az olvasóinak, hogy a mostani belügyminiszter a Döme-féle fegyelmi ügyekben visszavonta az elődje által hozott fegyelmi itéletet és uj vizsgálatot rendelt el, hogy az itéletsulya kiterjesztessék azokra, kik elsősorban felelősek mindenért.

A közönség néz és ámul. Mert eddig még az sem volt nyilvánvaló, hogy a mai belügyminiszter elődje a Döme-féle fegyelmi ügyekben már meghozta felsőbb fokú itéletét.

És ahogy a közönség ámul, egyszerre eszébe ötlik: még is csak kebelbarátja hát Simaténsúrnak az uj belügyminiszter, mert ime, most is kijárta nála a nassságos ténsurunk, hogy megsemmisitse az elődje itéletét és uj vizsgálatot rendeljen el.

A közönségnek igaza volna, igy gondolkozván, ha t. i. a »Szentesi Lap« idevonatkozó hire is igaz volna. Minthogy azonban ez a hir nem igaz, a közönség is arra fog felébredni, hogy gondolkozása nem volt helyes.

Nagyon jól ismerjük a Döme-féle fegyelmi ügyek mai állását. Tudtuk, hogy még Szapáry Gyula gróf, belügyminisztersége utolsó napjaiban, hozta meg ezekben a legfelsőbb határozatot.

Azonban azt is tudjuk, hogy — ha ily fegyelmi ügyekben a belügyminiszter bocsátja is ki a legfelsőbb itéletet, azt nem ő, hanem a belügyminiszteri orsz. fegyelmi tanács határozza el és a belügyminiszter személyében történhet ugyan és történt is változás, de az orsz. fegyelmi tanács személyzetében ilyen változás nem történt.

Történt azonban más valami, amiről mi eddig nem is szóltunk, mert az ügyhöz, jelen stádiumában hozzászólni nem tartottuk illomosnak.

Es most is csak azért deritünk világot a helyzetre, nehogy a tisztes (?) »Szentesi Lap« valótlan hire cáfolatlanul maradván, ezzel közönség tévútra vezettessék.

Az történt ugyanis, hogy a belügyminiszteri állásban bekövetkezett személyváltozás után, az épp akkor a vármegyéhez leérkezett felsőbb itéletről tudomást szerezve, Balogh János és Sarkadi Nagy Mihály volt polgármesternek kérvényt nyujtottak be az uj belügyminiszterhez, felpanaszolván, hogy vagyoni felelősséggel történt sujtatásuk sérelmes, mert . . . . . A hajánál fogva előrántott indokot ezúttal hadd hallgassuk még el, hiszen ez talán hivatalos titok, amelyről annak idején majd lehull úgyis a lepel.

Es az történt, hogy e két kérvényt, illetve panaszt az uj belügyminiszter, amint ez természetes is, leküldte Tallián Béla főispánnak, kellő felvilágositás beszerzése céljából a tekintetben: igaz-e amit a kérvényezők felpanaszolnak vagy nem?

Tallián Béla főispán pedig egyáltalában nem ismeri a Döme-féle fegyelmi ügyeket, sem azok előzményeit, sem fejleményeit és lefolyásukat.

Természetes hát az is, hogy e részben teljesen tájékozódást kell magának szereznie, mert korrektül akar és igy is kell eljárnia. Ez pedig csak úgy történhet meg, ha a hozott itéleteket, az ezek alapját képező ügyészi véleményeket és a kapcsolatos ügyiratokat áttanulmányozza.

Epp ezért el is küldette magának Békés-Gyulára az egész óriási akta-csomót, amelyet azóta bizonyosan szorgalmasan tanulmányoz.

Bizony nem irigylésre méltó feladat, mely roppant türelmet igényel. De meg lesz belőle az a haszon, hogy az uj főispán megismeri ez ügyből az itt szerepelt egyéneket. Ez pedig nem megvetendő erkölcsi haszon.

Ime, ebben áll a Döme-féle fegyelmi ügyek sora ma. Es nem abban, hogy a belügyminiszter ezekben uj vizsgálatot rendelt volna el, amely különben sem Balogh Jánost, sem Sarkady Nagy Mihályt nem mentené fel végeredményében soha a vagyoni felelősség sulya alól.

Jubiláló társasegylet.

A most 25 éve alakult szentesi polgári olvasókör tegnap ünnepelte meg ezt a 25 éves jubileumát diszközgyűléssel és jubiláris táncvigalommal.

Városunk társaskörei közül csupán a kaszinó az, mely időben meghaladja a polgári olvasókört, humánus egyleteink közt is egy van ilyen: a jótékony zsidó nőegylet.

Nagy idő az, 25 év, egy társaskör életében, amely arra alakult, hogy a városalkotó igazi polgárelemet egy társaságba gyüjtse; e társaságban a közszellemet fejlessze és a közművelődést elősegitse, főleg ha — miként a polgári körnél is történt — azzal a kifejezett célzattal csik az alakitás, hogy az az egylet nem csupán a helyi társaséletben, de a közügyek, a város dolgainak intézésében is elsőrendü szerepet játszon.

Mi adta meg a kör alapitásához az eszmét? Kik voltak a férfiak, akik ez eszme egész horderejét felfogva, azt megvalósitani törekedtek, annak a kör megteremtésében mintegy szerves életet adtak? Mi szerepet játszott ez a kör Szentes beléletében és közigazgatása intézésében? Mikor és milyen viszonyok közt volt politikai faktor is? Hogyan bocsátotta ki magából, megannyi életrevaló, azóta erős gyökeret vert rajként az ipartestületet és a kölcsönös segélyző egyesületet? Mindezt történetbe foglalni nem a mi feladatunk, nem is lehet cikkünk tárgya, amely legfőlebb ha gyenge szóval nyujthatja a derék társasegyletnek a nyilvános elismerés koszorúját.

Tegnap ünnepelte a kör 25 éves fennállása jubileumát diszközgyűléssel, a vármegyeház termében.

Egyleteink közül a jótékony nőegylet, a zsidó nőegylet és — lobogója alatt felvonulva — a II-ik 48-as népkör vettek részt a szép ünnepen, amelyre a polgári kör tagjai is lobogó alatt, testületileg vonultak fel körhelyiségükből.

A tágas nagy termet választékos közönség töltötte meg, soraiban erősen képviselve a szépnem, hogy elismerése adóját lerójja a jubiláló derék egylet iránt.

Valamivel 2 óra után kezdődött az ünnep, melynek ünnepies, komoly szinezetet adott, hogy bevezetőül a dalegylet a Himnust énekelte el.

Közvetlenül ezután a kör ez idő szerint való elnöke, Balázsovits Norbert mondta el magyas, hatásos elnöki megnyitó beszédét.

Vázolta Széchényinek korszakalkotó működését, aki hazánkban az első társas-egyletek alapitója, megteremtője volt. Élénk szinekkel ecsetelte, mint hatottak el a legnagyobb magyar eszméi a központból a vidékre és miként keletkezett, ez eszmék hatása alatt, városunkban az első egylet, a ma is virágzó kaszinó.

Majd áttért arra, hogy ez az egylet nem felelhetett meg az összlakosság igényeinek. Hogyan ismerték fel ennek folytán egyes — a közjóért buzgó — férfiaink egy olyan kör alakitásának szükséges voltát, a mely az iparosokat és gazdálkodó osztályt hozza össze egy társaságba és — ahogy ezt a szükséget átérezték — hogyan alakitották meg a polgári kört, mely csakhamar polgári iparos- és gazda-körré nőtte ki magát.

E dióhéjba szoritott magvas vázlat után, arra való utalással, hogy a kör jegyzője fogja felolvasni a lefolyt 25 év történetét, melegen üdvözölte a jelenvoltakat és ezzel a diszközgyűlést megnyitottnak nyilvánitotta.

Papp Lajos körjegyző olvasta fel erre a kör 25 éves történetét. Kimeritő, terjedelmes történet ez, kiterjeszkedő a kör 25 éves életének minden jelentős és feljegyzésre méltó mozzanatára. Egyúttal becses adata városunk mivelődéstörténetének.

Végül a dalegylet énekelte el a »Szózatot« és ezzel a szép ünnep első szakasza véget ért.

Este következett a 2-ik szakasz, a jubiláris táncvigalom a Kass szálló termében, melyet a derék Kass Gusztáv, az alkalomra és egyletre való tekintettel, dijtalanul engedett át.

A bál-anya tisztét dr. Csató Zsigmondné úrnő teljesitette sok szeretetreméltósággal, előzékeny figyelemmel a közönség iránt, amely derekasan megtöltötte a tágas termet.

Alig egy alkalommal láttak a füstös falak ilyen nagyszámú báli közönséget együtt és ha hozzátesszük, hogy a vigalom nem csupán népes és látogatott, de kedélyes és fesztelen is volt, ezzel a fényes erkölcsi és anyagi sikert konstatáltuk.

A táncvigalom tiszta jövedelmét a kör a házalapra szánta. Öszintén kivánjuk, hogy e szép célját mielőbb elérje, saját otthonába költözhessék!

Ujdonságok.

Szentes, 1893. január 15.

— **Városi közgyűlés.** Tisztujitó közgyűlése volt a f. hó 12-én Szentes város képviselőtestületének. Az uj statutumban szervezett nehány uj tiszti állást kellett még betölteni, hogy ezzel a tisztviselői létszám teljes legyen. Azonban ez ezúttal sem sikerült egészen, mert a statutum az alszámvevői állást, igen helyesen, képesitettséghez köti, a pályázónak az államszámviteltanból vizsgázottnak kell lennie, hogy megválasztható legyen. Ilyen pedig a sok pályázó közt egy sem került, tehát nem is volt jelölhető. A pályázók közt különben is csak egy volt volna komolyan számbavehető: Papp László, szorgalmas, törekvő fiatal ember, aki ez idő szerint is teljes megelégedésre segédkezik a számvevőségnél és aki rövid időn bizonyosan meg fogja szerezni a szükséges képesitettséget is, hogy egy ujabb terminusra kitűzött alkalommal megválasztható legyen.

Hogy im másodszor maradt meddő ez a pályázat: szomorúan bizonyitja, ifjaink milyen kevéssé törekednek bizonyos kvalifikáció elnyerésére, amellyel esetleg jövőjüket alapithatnák meg.

A többi állásokra történt választások, azt hisszük, általános helyeslésel fogadhatók.

Biró Pál, akit a rendőrséghez választottak meg nagy többséggel iktató-kiadónak,

huzamosabb idő óta van ott szolgálatban és sokszor volt alkalmunk meggyőződni pontosságáról, rendszeretetéről, nagy munka-kedvéről. Azt a helyet, amelyre a közbizalom ezúttal állitotta, meggyőződésünk szerint, derekasan fogja betölteni, amire különben ott nagy szükség is van.

Az egyhangúlag irnokká megválasztott Bóné Antal a helybeli járásbiróságnak volt huzamosabb ideig szorgalmas napdijasa, mig a szavazással, nagy többséggel megválasztott másik két irnok: Jobban József és Marsovszky Ferenc, mindkettő csendőrőrmester volt korábban.

Ha e három közt a munkára való beosztás helyesen történik, ha a két utóbb nevezett irnokot osztják be szolgálattételre a rendőrséghez és Bónét a nyilvántartáshoz, ez esetben elmondható, hogy Szentes város képviselőtestülete a jelen alkalommal jól és érdem szerint választott, mert a megválasztottak mindenike — az őt megillető helyen — beleillik a közigazgatás keretébe és azt a helyet emberül is fogja betölteni.

E munkabeosztásnál azonban különös sulyt fektetünk arra, hogy a két volt csendőrőrsvezető a rendőrséghez osztassék be.

S hogy miért? — ezt is el fogjuk mondani legközelebb.

— **Iparos ifjaink.** A »Szentesi Iparos-Ifjak Képző- és Segyélyző-Egylete« holnap d. u. 4 órakor tartja legutolsó választmányi ülését. Ugyanakkorra van az ifjak »Önképző-Köre« alapszabályainak összeállitására felkért bizottság is összehiva, hogy a beterjesztendő alapszabály-tervezetet megtárgyalja. A bizottságilag elfogadott alapszabályok után az »Önképző-Kör« alakuló közgyűlése — a mint halljuk — februáriusban fog megtartatni. A megalakuló »Önképző-Kör« mintegy ezer forintot érő vagyont vesz át a felosztott egylettől, ami jelentékenyen megkönnyiti úgy a megalakuiást, mint a kör eredményes működését. Ifjainktól függ tehát egészen: vajon érzik-e egy önképző-kör szükségességét? Sorakozzanak-e nemes hévvel a kibontott zászló alá, ahol a közönség oly szivesen látta és támogatta őket eddig is?

— **A horgosi vizsgálatról** szenzációs leleplezéseket hozott a »Szegedi Hiradó« egyik mult heti száma, melyekre ugyan-e lap következő számában Varjassy István, volt községi jegyző körülbelül ilyenformán nyilatkozik:

»Tény az, hogy 2 izben folyt már ellenem a megyei hatóság részéről vizsgálat, azonban mind a kettőt beszüntették, mert a vádak valótlannak bizonyultak. A mostani harmadik vizsgálat alatt a fegyelmi hatóság engem még eddig meg nem hallgatott s minthogy határozatot nem hozott még, erről beszélni ma korai lenne. A dr. Kelemen Béla dorosmai főszolgabiró által, a községi elöljáróság közbenjöttével, Horgoson, 1891. november 26-án felvett jegyzőkönyv szerint »Varjassy István községi jegyzőnél semmi néven nevezendő hivatalos összeg nincsen visszatartva s az összes hivatalos pénzek, a mai napon eszközölt pénztárvizsgálat szerint rendszeresen el vannak számolva és a nevezett községi jegyző egyetlen pénztárnak sem tartozik kölcsönnel.« Valaszky István volt horgosi plébános hagyatékából a Horgos község szegény-alapja által örökölt és a többi örökösökkel kötött osztály-egyezség értelmében jutott egynyolcad rész jutalékot, azaz 457 frt 17 krt a szegény-alap pénztárába még be nem fizették azért, mert a község az örökhagyónak, hátralékos párbérek cimén több mint 3000 frttal tartozott, mely tartozási összszeget éppen nekem sikerült a község javára 1413 frt 66 krra redukáltatni, amire a község által 881 frt 23 kr. lefizettetvén, a község még most is 532 frt 43 krral tartozik. Az állitólag Horgos község által bérbe adott »szép tag«-ban fekvő szőlőbirtok csak 7 holdpuszta szántóföld és nem is a községnek, hanem a horgosi közbirtokosságnak a tulajdona. Bérlője én voltam és hátralékos haszonbér cimén a közbirtokosságnak adósa voltam 344 frttal, mellyel szemben azonban nekem a község iránt 485 frt követelésem áll fent. A Tóth Henrich regálebérlő által fizetett regále haszonbér összegeket sohasem én, hanem mindig Szaniszló Pál horgosi közpénztárkezelő vette fel. Azokból tehát én egy krajcárt sem szolgáltathatok be. A különböző többé-kevésbé ünnepélyes alkalmakkor szokásos vendéglátások költségeit a közbirtokosság pénztára fedezte, a községi biró és a testület utalványa alapján és azokról nem én, hanem a közbirtokossági pénztár kezelője számolt el a testületnek. Nekem tehát a felszámitás és a kiadásokban semmi részem nem volt.«

Amennyiben ma a vizsgálat részletei előttünk merőben ismeretlenek; a magunk részéről minden megjegyzés nélkül közöljük a volt jegyző e nyilatkozatát, fenntartva magunknak a jogot, akkor szólni érdemlegesen a tárgyhoz, amikor a vizsgáló bizottság hivatalos jelentése a törv. hat. közgyűlés elé került.

— **A rézszita veszedelmes.** Szitások és gazdaasszonyok nagy ijedelmére, a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, melyben fölhivja figyelmüket a rézsziták (szűrők) veszedelmes voltára. A rezet t. i. a savanyú folyadékok megtámadják, mi által az egészségre nézve ártalmassá válnak. A belügyminiszter a törvényhatóságoknak meghagyja, hogy a rézsziták (szűrők) használatát nyilvános helyeken (korcsmák, kórházi konyhák és kifőző helyek) záros idő kitűzése mellett tiltsa be s hasson oda, hogy a rézszitákat (szűrőket) a magányosok is küszöböljék ki konyháikból s ezek helyett szőrből készült szitákat (szűrőket) használjanak. Aminő kár ez bádogosainkra nézve, oly haszon lesz a szitaszövőkre.

— **Álarcos-bál a szomszédban.** A kunszt.-mártoni önkéntes tűzoltóegylet, mint a hozzánk beküldött meghivóból értesülünk, a f. hó 28-án jótékonycélú álarcos-bálat rendez, alaptőkéje gyarapitására, Sipos Kálmán vendéglői termében. Odaát a kunoknál csak olyan szolgálatkész az egész város lakossága tűzveszély idején mint nálunk; és ime, ott mégis fennáll, sőt társadalmi tényező is az önkéntes tűzoltó egylet, mely valamikor jobb időkben, mikor a belvillongástól üdvösebb dolgokra is volt időnk, nálunk is fennállt és szerepet játszott. Persze, nálunk álarcos-bál rendezése nem is szükséges, mert hiszen itt egész éven át egyre folyik az alakosdijáték.

— **Téli vásár.** A szentesi ez évi téli országos vásár február 2-án, csütörtöki napon kezdődik a jószágvásárral, mely e napon és pénteken tart, mig az árúvásár szombati napon tartatik meg.

— **A kompbérlő panasza.** A Szentes tulajdonát képező böldi rév bérlője panaszt tett a rendőrségnél, hogy a csongrádi mentett-réti komp tetemesen megrontja és kárositja a böldi komp jövedelmezőségét, amennyiben ott ez idő szerint állandoan szállitgatnak át Szentesről Csongrádra, Csongrádról Szentesre utazókat. A rendőrség a panaszt a polgármesteri hivatalhoz, az viszont a vármegye alispánjához tette át kellő intézkedés végett.

— **Farsangi krónika.** Az idei farsangra a legjellemzőbb nálunk, hogy tervezett táncvigalmak elmaradnak, vagy legalább elhalasztatnak. Igy — mint már hirt adtunk róla — a sportegylet által tervezett elit-bál elhalasztatott és valószinüleg a böjtben lesz csak megtartva; a jelekből itélve pedig ugy rémlik, hogy a dalegylet által tervezett táncvigalom is kimarad a farsangból, sőt valószinüleg véglegesen elmarad. E szerint hát — ha csak még a jótékony nőegylet nem szanja rá magát bálrendezésre, — amilyen rövid a farsang, olyan szegény lesz »fényes« táncvigalmakban. No, de annál több egyéb bál esik a keretében. Az elmult éjszakán két vigasság folyt le városunkban: a polgári olvasókör jubiláris mulatsága a Kass-szállóban, melyről lapunk más helyén emlékeztünk meg és a kovács- és kerékgyártó-ifjúságé az ipartestületi ház termében, amely — ha anyagilag — épp mert az olvasó-kör báljával összeesett, nem nevezhető is fényes sikerűnek, de erkölcsileg, fesztelen, jó kedv, otthoniasság dolgában annál kitünőbben sikerült, úgy, hogy csak a világosodó hajnal vetette végét a vigasságnak. — A f. hó 28-án ismét két táncvigalom lesz. Az ács- és kőmives-ifjúságé a Kass-szállóban és a molnár-bál az I-ső 48-as népkörben. Ez utóbbinak a meghivóit a napokban küldték szét. Ez a két vigasság fogja nálunk az idén elbúcsúztatni Karnevál herceget. Eddig legalább úgy látszik.

— **A kaszinó közgyűlése.** A szentesi kaszinó ez évi rendes közgyűlését a f. hó 22-én, délután 5 órakor tartja meg. Az elnökség e körülményre ez úton is felhivja a kaszinó-tagok figyelmét.

NYILVÁNOS KÖSZÖNET.

A szentesi I-ső 48-as népkör bálrendező bizottsága a helybeli evangélikus egyház népiskolája szegénysorsu tanulóinak segélyezésére öt forintot juttatván alólirott kezeihez, inditva érzem magamat egyházam nevében e nemes cselekedetért köszönetemet nyilvánitani.

Holik Lajos,
egyházi gondnok.

Irodalom.

(**»Fűszer- és Gyarmatárú-Közlöny«**) cimmel Budapesten, több tekintélyes szakember közreműködésével és első rangú cégek támogatásával szaklap indult meg, melynek célja a fűszer-, gyarmat- és vegyeskereskedők, liszt, szesz és borkereskedők érdekeit védeni és az üzleti eseményekről alaposan, kimeritően tajékoztatni. A helyzet magaslatán álló vezércikken kivül kereskedelmi-politikai hireket, árú-ismertetéseket, a szakmában előforduló minden cikkről üzleti tudósitásokat, cégbejegyzéseket és fizetés-képtelenségeket is közöl. Helyeszközlő rovata dijmentesen áll rendelkezésre minden előfizetőnek.

A szó igazi értelmében hézagpótló szaklap, melyre az érdeklődők figyelmét felhivni hirlapirói kötelességünknek tartjuk. Mutatványszámot a nevezett lap kiadóhivatala kivánatra szivesen küld.

Egy foglalás története.

Nem tehetek róla: a — fájdalom — oly korán, tüdővizenyőben kimult kedves kis »Bugattyú« *humóra* jut eszembe, az Aliquiszek- és Taliquiszek-nek az a vérszegény élcelődése, amelynek olvasásakor az ember önkéntelen felkiáltott: hamar egy hordárt, hadd csiklandozza meg a talpamat, hogy nevethessek!

Mert szakasztott az a »humór«, az a vérszegény élcelődés nyilatkozik meg a néhai való kedves kis »Bugattyú« szülő nyanyájának, a »Szentesi Lap«-nak f. évi 6-ik számában megjelent »Felsülés« cimű ujdonságában is, amely a lap főszerkesztője ellen vezetett polgári végrehajtás történetét igyekszik — kelletlenül — a nevetségesbe vonni.

Valóban fölötte humóros valami: egy főszerkesztő humórizálása a ellene vezetett polgári végrehajtás dolgában. Olyan humóros, olyan kacajra, csipkelődésre csábitó, hogy nem állhatok ellent a vágynak: szétbontom elemeire ezt a humoriszticko-szatirikus ujdonságocskát.

A legelején az van, hogy a közönség emlékébe idézik: mint itélték az »országházi pákulicok« a nasságos Sima ténsurat 1200 frt költség megfizetésére a tápéi erőszakoskodásaiért. Eszmefuttatásként vagyon ehez fűzve, hogy ezt a summát bizonyosan a »dorosmai pákulicok« közt osztják fel, akik a ténsúr mandátumát megtámadták, vagy pedig 1000 frtot Albertényinek adnak belőle, hogy legyen neki mivel kifizetnie a fegyelmileg reá rótt birságot.

Ez a prelúdium egy kis gyengeségben szenved: valótlan.

Mert az 1200 frtot Nagy Dezső budapesti ügyvéd hajtatta végre Sima ténsúron.

akiben bizonyosan megvan a minden fiskálisokkal közös jó tulajdonság, hogy a részére megitélt összegeken nem szeret senkivel sem osztozkodni. Bizonyára nem is fog.

A bevezetést követi egy őszinte és naiv vallomás: hogy a főszerkesztő nasságos tensúr ezt az összeget, ezt az 1200 frtot *nem szándékozik megfizetni.*

No, ha a lapja mondja, hát ez már csakugyan igaz lehet.

De az is igaz, hogy a nem fizetés szándékát nem a végrehajtató Nagy Dezső budapesti ügyvéd keserüli meg, akinek ez idő szerint az 1200 frtot, a perrel és polgári végrehajtással járt költségekkel együtt már tényleg kifizették, hanem az a könyörületes jó lélek, aki a fizetni nem szándékozó tensúr helyett — ezek szerint — ezt a tartozást kiegyenlitette.

No, ehez aztán csakugyan nincsen semmi közünk. Ezt végezzék el: a jó lélek és a tensúr egymás között.

Most jön a bonyodalom.

Mátéffy Fercsi kijárta, hogy őt bizzák meg a végrehajtás foganatosításával és csakugyan — felhasználva azon időt, amig a főszerkesztő nasságos tensúr szerdán délután a 48-as körben Szentes boldogitásán fáradozott — egész váratlanul foganatositotta azt; t. i. a végrehajtást. Még pedig dacára annak, hogy a tensúr ezrekre menő értékpapirt adhatott, sőt minden pillanatban birói letétbe helyezhette volna az 1200 frtot.

Állapodjunk meg itt egy kissé, mielőtt tovább fűznénk a »humór« bonyodalmának szálait.

A végrehajtató Nagy Dezső budapesti ügyvéd volt. Ugyanaz, aki Mátéffy Ferenc dr.-nak a Hony-féle sajtóperben jogi képviselője volt. Ugyanaz, aki e szerint Mátéffyval régtől összeköttetésben van, akinél tehát nem volt szükséges semmit kijárni, mert Mátéffyn kivül Szentesről más ügyvédet személyesen nem is ismer és egészen természetes, hogy — mikor Szentesen valakin polgári végrehajtást akar eszközölni — ez ismerősével képviselteti magát.

Mátéffy Ferenc dr. azonban nem Sima tensúr. Ez annyit jelent, hogy nem bosszúálló oláh természet és nem is kapzsi ember.

Ahogy megbizója levelét szerdán délelőtt megkapta, melyben Nagy Dezső a végrehajtás azonnal való és szigorú eszközlésére hivta fel, az egész ügyet a segédjére bizta. Nem akarta a maga részére még az őt joggal megillető helyettesitesi dijat sem Sima Ferencen kiütni.

Ez a segéd, akiben csakugyan sok a humór, vezette aztán a polgári végrehajtást.

A végrehajtóval, becsüssel és kiszemelt zárgondnokkal szerdán délután megjelent a nasságos tensúrnál és mikor értesült, hogy az a város ügyeiben fáradoz nemes lelkűen, *elküldött érte*, ő maga társaival addig a nyomdában húzódván meg.

Jámbor Tivadar ment el a 48-as körbe a nagy hazaffihoz.

És csakhamar hirnök jött s pihegve szólt: »Tessék csak megkezdeni a polgári végrehajtással járó foglalást, a nasságos tensúr majd haza jön később.«

Nem volt hát a végrehajtás meglepő. De az aztán igaz, hogy foglalának *papirt*, amely *értéket* kepvisel, *értékpapirok* ezreket tevő értékei azonban nem mutatkozának sehol a látóhatáron.

Mutatkozott vala azonban ilyenek helyett csakhamar Ecseri Lajos dr., a hűséges Szanchó-Panza, aki sebtiben szamaragolva jöhetett, mondván: »hagyják félbe a polgári végrehajtást, *holnap* letétbe fogjuk helyezni az 1200 frtot.

Felele pedig erre a végrehajtást vezető: — Nem letétről van itt szó, kedves fiskális úr, hanem készpénzfizetésről. Pénz beszél . . . . . .

*

És most vissza kell egy pillanatra térnünk a humorisztikó-szatirikus »felsülés«-hez.

Az mondatik továbbat a bonyodalmi részben, hogy a végrehajtást vezetők a nyomdára utaztak, mert az és a lap silányitotta tönkre kegyetlenül a pákulicokat. Hogy pedig a koncból az éhes ebeknek is jusson, Máhr Kázmért tették meg zárgondnoknak. Aki aztán az uj hivatal örömére ábrándozni kezdett: hány kupica pálinka telik majd a sallárium ból.

A foglaláskor a látóhatáron feltünedezett Ecseri Lajos fiskális úr, ugyan szólaljon már meg!

Ugyan mondja meg a don Kihotéjának, hogy hazudik; hogy egyáltalában nem utaztak a foglalatók egyenesen a nyomdára és a világpolitikai ujságra; hogy ön volt, aki kiadta a szót, hogy csak a nyomdát kell lefoglalni és biztositotta a végrehajtató ügyvédségedet, miszerint bátran teheti ezt, mert a nyomda nincs lekötve kézi zálognak a »Csongrádmegyei Takarékpénztárnál«. Ugyan szólaljon meg, kedves fiskális úr, ön, az igazság pártjának nagy jogvédője: nem igy történt-e?

Igen, igy történt és csakugyan Máhr Kázmér lett a zárgondnok. És ebben az utóbbi tényben nyilatkozott meg az ügyvédségéd egész humóra.

Ez az ügyvédségéd éppen úgy fiatal ember, mint a legtöbb ügyvédségéd. E mellett észjárása eredeti, agyában egymást kergetik a tréfás gondolatok, szereti a meglepő fordulatokat és bonyodalmakat.

Mikor főnöke megbizta, hogy a nasságos tensúr ellen polgári végrehajtást vezessen, tudta, hogy ahoz zárgondnok is kell.

De ki legyen ez? — e fölött elmélkedett. Ki legyen az erre alkalmas egyén?

És eszébe jutott, hogy a tensúrnak ez idő szerint nincsen Szentesen kedvesebb embere Máhr Kázmérnál; eszébe jutott a Máhr Kázmér nyilttéri nyilatkozata: menynyire vágyik a Sima tensúron remekelni mint pribék.

Gondolta hát:

— Ime, két embernek szerezhetek jó napot, két embert tehetek egyszerre, bár rövid időre, boldoggá. Az egyiket, aki a másikat kinevezte pribéknek, tehát bizonyosan nagyon szereti, hogy igy munkál az előhaladásán; és a másikat, aki annyira vágyakozik pribéki mesterségét a kinevezőjén kipróbálni. Szerezzünk hát nekik kölcsönös örömet. Hiszen ez nem is kerül több pénzbe, mintha mást alkalmazunk zárgondnoknak.

Igy gondolta és igy is cselekedett és igy jutott Máhr Kázmér az uj hivatalához.

*

Most jön azután a végkifejlődés, a költi igazságszolgáltatás.

A nasságos tensúr kemény szivü ember. Nem könyörül Máhr Kázméron, nem Mátéffy Fercsin sem, aki pedig — mint hallja — az nap este, a sikerült stikli fölött való örömében két sült krumplival többet akart vacsorálni.

Oh, a nasságos tensúr nem ismer irgalmat és kegyelmet! És alighogy haza érkezett a 48-as körből, ahol Szentes boldogitásán önzetlenül fáradozott, sietett a végrehajtó kezéhez letenni a megfelelő összeget.

Ezzel vége volt a Máhr Kázmér pünkösdi királyságának, amely pár sorral fölebb még csak hóhérlegénység volt; de vége annak is, hogy Mátéffy Fercsi a két sült krumplit megegye.

Ez a nemezis.

Ezzel végződik a humorisztikó-szatirikus »felsülés«

*

Mikor elolvastam, hogy Mátéffy Fercsi epelázban fekszik és deliriumában félrebeszél, azonnal hozzá siettem, hogy megintervjuvoljam. Ez pénteken reggel volt.

A szerencsétlen, szánandó embert az *irodájában* találtam. Előtte egy tányéron — két sült krumpli.

Éppen az 1200 frtot és költségeket zárta boritékba és pecsételte le, hogy felküldje megbizója: Nagy Dezső dr.-nak Budapestre.

Meglepetésemben hanyatt estem egy zsölyébe és a következő párbeszéd folyt le köztünk:

Én: Hogy mer ön epelázban betegen nem fekúdni?

Ő. Amint látja, most sürgősebb dolgom került ennél.

Én: (ingerülten) De önnek most deliriumban volna kötelessége félrebeszélni.

Ő: Van jó dolgom. Hát aztán mire volna az jó?

Én: (még ingerültebben) Boldogtalan ember, hát nem érti? Önről meg van irva a »Szentesi Lap«-ban, hogy elérte a nemezis, hogy epelázban fetreng az ágyán és deliriumában félrebeszél. Sőt még a két sült krumplit, ezt a két sült krumplit sem volt képes tegnap este felvacsorázni. (felkaptam a két sült krumplit és dühösen hadonásztam vele.) Hogy meri ön azt az ujságot igy meghazudtolni!

Ő. (a két sült krumplit kezemből elkapva és gyengéd figyelemmel visszahelyezve a tányérra.) Vagy úgy!? Hát tudja mit, barátom? Irja meg az ujságba, hogy — egészségem kitünő. Irja meg, hogy sem epelázba nem estem, sem deliriumban félre nem beszélek. Irja meg, hogy ezt éppen Sima tensúrnak köszönhetem, mert az ő fizetési készsége miatt nem ehettem meg tegnapelőtt este ezt a két sült krumplit, ami talán megfekúdte volna a gyomromat. És irja meg, hogy hálادتوسسگبول ezt a két sültkrumplit, amitől igy elestem, *féretettem az én jótevőmnek, Sima tensúrnak. Amikor majd szüksége lesz rá, nálam mindenkor megtalálja és megeheti.*

Lala.

Nyilttér.*)

Annak, vagy azoknak az otromba fickóknak, akik a »Szentesi Lap« pénteki szerencsétlen számában, »Felsülés« cim alatt, törvényes jog és alapon nyugvó működésemet megugatták, ez úton hozom tudtukra, hogy szégyeljék magukat, ha egy segéd-tanitónak be nem vált, gyékényesi tápéi mandátumot mások pénze segélyével megszerezni sikerült nagyságos törvényhozó adós úrnak — szerencsétlen anyagi helyzetét és zavarát szépitgetik. Különben, ha én hóher vagyok: bizonyosan vannak akasztófáravalók is.

Szentes, 1893. január 14-én.

Máhr Kázmér.

*) E rovatban közlöttekert nem vállal felelősséget a Szerk.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: *Dr. Mátéffy Ferenc*
Társ-szerkesztő: *Bánfalvi Lajos.*

Lakos Károlynak
III. tized 177-ik sz. a. **5 hektoliter** sajáttermésű **bora**, továbbá **8000 szál** kövidinka- (kubinyi-) faj ültetni való **szőlővesszeje** van eladó. 3

A meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része nagyon könnyen volna mellőzhető alkalmas háziszerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a
legjobb bedörzsölés.
Hasonló jó eredménynyel használható csüz, köszvény és tagszaggatás, valamint fejfájás, hátfájdalmak, csipőfájdalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszertárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten:
a Richter-fele Horgony-Pain Expeller
kérendő.

Sarg orvos-rendőrileg megvizsgált

KALODONTJA (a fogak szépsége) el van ismerve nélkülözhetetlen fogtisztitó szernek.

KALODONTJA illatosan üditő és igen praktikus szer az üton.

KALODONTJA kényelmes kiállitásmódja, olcsósága és a használatnál megóvható tisztasága folytán az udvarnál, a fönemességnél épp úgy, mint a legegyszerübb polgárházban is található.

KALODONTJA

KALODONTJA

KALODONTJA

KALODONTJA

Óvakodni kell a külső kiállitásra a valódihoz teljesen hasonló, értéktelen utánzásoktól.

A legmagasabb köröktől eredő köszönő-iratok vannak minden darabhoz mellékelve.

Kapható mindenütt

Ára: 35 kr.

44—11

Mutatványszámokat ingyen és bérmentesen

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja

a

KÉPES CSALÁDI LAPOK

1893-ik év január hó 1-én

tizenötödik évfolyamába lép

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasóközönségnek legkedvesebb lapja.

A „Képes Családi Lapok" a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve.

A „Képes Családi Lapok" most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyitja, menynyire megnyerte e lap a magyar közönség tetszését.

A „Képes Családi Lapok" szellemi részét a magyar irodalom legelső iroi nyujtják. — A szerkesztőség dr. Murányi Ármin, dr. Tolnay Lajos és dr. Várady Antal kezében van, akik sem fáradságot, sem költséget nem kimélnek, hogy a lap szelleme a művelt olvasók legmagasabb igényeit is kielegitse.

A „Képes Családi Lapok" munkatársai sorában vannak a többi között: Jókai, Mikszáth, Dalmady, Temérdek, Lauka, Tolgyessy, dr. Murányi Ernő, Csorba Á., Pósa, Rudnyánszky, Beniczkyné Bajza Lenke, Buttner Lina, Nagyváradi Mira, Kövér Ilma, V. Gaál Karolina, Harmath Lujza, Hevesiné Sikor Margit, stb., stb. hirneves iroink és irónőink.

A „Képes Családi Lapok" minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képei után kitűnő illusztrációkat ad.

A „Képes Családi Lapok" minden számához legjobb iroinktól egy regény teljes nyomatott ivét kapják az olvasók dijtalanul s igy egy év alatt 5—6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig diszes boritók is járul

A „Képes Családi Lapok" minden számában ügyesen összeállitott sakkrejtvények, apróságok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó; — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemdusabb társalgás folyik az előfizetők között, végül:

A „Képes Családi Lapok" minden kéthetben külön divat-mellékletet ad, mely a női közönségnek minden más divatlapot teljesen nélkülözhetővé teszi.

A „Képes Családi Lapok" előfizetése: egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1.50., aki az egész évi előfizetési dijához 80 krt küld, 4 regényt, aki félévi előfizetési dijához 40 krt küld, 2 regényt s aki negyedévi előfizetéséhez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező-lapon nyilvánitott óhajtásra mutatványszámokat bárkinek dijtalanul küld:

a „Képes Családi Lapok" kiadóhivatala,

Budapesten, Nagykorona-utca 20. sz.

3—3

Néhai Kotymán Andrásné

hagyatékához tartozó derekegyházoldali tanyaföld kukorica alá bérbeadatik. — Ertekezhetni Dr. Mátéffy Ferenc ügyvéd biróilag kinevezett zárgondnokkal. 2

Máriaczelli Gyomorcseppek

megyszerüen iratnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi szer nepszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágy alanság, gyomorgyengeség, büzös lehelet, telfoltjaság, savanyu felböjögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szédülés.

Hatásos gyógyszernek bizonyult tapasztalat a mennyiben ez a gyomortól szétrombolt, gyomortulterhelésnél ételekkel és italokkal, gilisztak, májbajok és hámorrhoidoknál.

Emlitett bajoknál a *Máriaczelli gyomorcseppek* évek óta kitünőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyitvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasitással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forraktár:

Török József gyógyszertára

Budapest, Király utcza 12 sz.

A védjegyet és aláirást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kesztő aláirásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valodi-ágát bizonyitom".

Szigetmária

C. Brady

A Máriaczelli gyomorcseppek valodian kaphatók

Kapható: Szentesen Várady Lajos, Podhradszky F. K.-Sz.-Mártonban Szilárdfi Károly és Remetey Dezső gyógyszerész uraknál. 43—11

!!! Földbirtokosok figyelmébe !!!

Olcsó pénz $4\frac{1}{2}\%$ kamatra.

Nemcsak az olcsó kamat, de gyakran még annál nagyobb szerepet is játszik, ha oly nagy mennyiségben kapja meg a kölcsönt-kereső a kölcsönt, mint aminőre szüksége van, feladatommá tűztem — földbirtokokra és városi bérházakra — azok értékeinek lehető legmagasabb összegéig kölcsönöket eszközölni.

A szóban forgó kölcsönök 5000 forinttól határtalan összegig adatnak; régibb, drágább kamatú kölcsönök bélyeg- és illetékmentesen konvertáltatnak.

Bővebb értesitést dijmentesen nyujt:

Ádámsz Arnold,

bank- és jelzálog-üzlettulajdonos.

Budapest, Teréz-körút 58. 3—1

Alapittatott 1872-ik évben.

Szőke Istvánnak

III. tized 380. számú házánál egy útcai lakás szt.-György naptól bérbeadó. — Értekezhetni a tulajdonossal. 3—2

Eredeti párisi

GUMMI és HALHÓLYAG

utólérhetetlenül kitűnő minőségekben, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frt tucatja. Pontos szétküldés teljes diskréció mellett, mindenfelé.

Reif J. Specialista által, Bécs,

IV., Margarethenstrasse 7,

a legjobb hirben álló e nemű cégek elsője. Legjobb és legszolidabb kiszolgálás. Kimeritő árjegyzék ingyen, bérmentve és zárt boritékban. 26—9

A „Szentes-Vidéki Takarékpénztár"

tulajdonát képező

Götzl Jónás-féle ház

haszonbérbe kiadó.

Bővebb értesitést az intézet hivatalnokai adnak. 3—1

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A

„SZENTES és VIDÉKE" KŐNYVNYOMDÁJA!

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Névjegyek
közönséges — — 80 krtól
aranyszegélyű — — 1 frttól
fejfa 100 darab

Menyegzői
és
Bnli Meghivók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás
Diszmunkák
több szinnyomásban is

Keresztelői
és
Eljegyzési kártyák
igénye szerint kivitelben

RAKTÁRON:
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTÓ.
CZEDULÁK
JUTÁNYOS ÁRBAN

SZÁMLÁK
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORITÉKOK
JEGYZÉKEK
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

GYÁSZJELENTÉSEK

GYÁSZSZEGÉLYÜ
NÉVJEGYEK

„SZENTES és VIDÉKE"
SZERKESZTŐSÉGE és HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306.. SZ.
ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTERI KÖZLEMENYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

Nyomatott a »Szentes és Vidéke Könyvnyomda« gyorssajtóján Szentesen. 1893.